

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен “доктор” по: област на висше образование 3.0. «Социални, стопански и правни науки», професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност „Организация и управление на производството”

Автор на дисертационния труд: БАЙРАМ РАМАДАН ХАСАНИ, докторант към катедра „Мениджмънт и маркетинг” при Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: „ЕФЕКТИВНОСТ ОТ УПРАВЛЕНИЕТО НА ПЕРСОНАЛА В АГРАРНИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ В КОСОВО“

Рецензент:

Доцент д-р Теодора Орфеева Паришева-Стоева, 3.0. „Социални, стопански и правни науки”, 3.7. „Администрация и управление”, Организация и управление на производството, определена за член на научното жури със заповед № РД-16-984/07.10.2022 год. от Ректора на АУ.

1. Актуалност на проблема.

Представеният за становище дисертационен труд представлява изследване на основни теоретични и практически въпроси, свързани с ефективността на управлението на персонала, които са актуални винаги, когато се променят икономическите условия или се появяват нови, по-ефективни методи за управление на производството.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване.

Основната цел на дисертационния труд е да се разработи методология за статистическа оценка на ефективността на управлението на персонала в организации, работещи в аграрния сектор на Република Косово.

Предмет на изследването е ефективността от управлението на персонала, както и организационно-икономическите процеси, под влиянието, на които се формират резултатите от труда на работниците.

Обектът на изследване е персоналът в предприятията, работещи в аграрния сектор на Косово.

С оглед постигането на поставената основна цел се решават следните изследователски задачи:

- Идентифицират се основните проблеми на управлението на персонала в контекста на икономическата реформа, както и статистическата оценка на ефективността на управлението на персонала;
- Анализират са факторите, влияещи върху ситуацията в областта на управлението на персонала, както и е предложена тяхната класификация;

- Разработена е методика за статистическа оценка на ефективността на управлението на персонала в аграрния сектор с използване на комплекс от статистически и математически методи;
- Определена е обобщена оценка на връзката между производителността на труда и нивото на конкурентоспособност на аграрната фирма;
- Изграден е модел на основната тенденция в развитието на показателите за ефективност на управлението на персонала с екстраполация на резултатите;
- Направена е прогноза за показателите на ефективност на управлението на персонала по метода на експоненциалното изглаждане;
- Изграден е регресионен модел на ефективността на управлението на персонала;
- Предложена е методология за икономическа обосновка на мерки за подобряване на управлението на персонала, засягащи крайното представяне на компанията.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертационният труд е изложен в увод, три глави и заключение, разположени на 136 страници, използвана литература и приложения. Изследването е онагледено с 1 фигура и 20 таблици и приложения. Цитирани са 159 литературни източника. Като обем, структура, библиография и емпирични приложения, дисертацията отговаря на изискванията на *Закона за научните степени и звания*.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Анализът и оценката на ефективността на управлението на персонала е необходим етап от подготовката на решения за подобряване на системата за управление на персонала. В резултат на анализа на динамиката на основните показатели се установява неблагоприятна тенденция на изменение на производителността на труда и текучеството на персонала. По този начин може да се отбележи, че ако няма значителни промени в политическата и икономическа среда или не се вземат управленски решения, засягащи ефективността на управлението на персонала, ще има допълнително намаляване на икономическата ефективност на управлението на персонала, което се отразява негативно на работата на цялото предприятие.

Представеният в дисертационния труд регресионен модел на ефективността на управлението на персонала може да се прилага както в отделни структурни подразделения, така и в цялото предприятие.

Въз основа на резултатите от изследването и на връзката между ефективността на управлението на персонала и факторните показатели, които имат най-голямо влияние, се дават препоръки за подобряването на системата за материални стимули и процедурата за прилагане на режима на гъвкаво работно време. Разработена е методология за оценка на въздействието на мерките за подобряване на ефективността на управлението на персонала върху крайните показатели за ефективност на компанията, което дава възможност за икономически обосновани мерки за подобряване на системата за управление на персонала.

5. Приноси на дисертационния труд.

В дисертационния труд могат да се открият следните приноси :

1. Дефинирана е система от статистически показатели за оценка на ефективността на управлението на персонала. Предложената система позволява решаване на изследователски проблеми в областта на управлението на персонала в различни аспекти;

2. Разработена е методология за определяне на консолидирана оценка на връзката между производителността на труда и нивото на конкуренция в индустрията, която характеризира ефективността на управлението на персонала;

3. Разработен е метод за конструиране и анализ на мултипликативни многофакторни модели на ефективността на управление на персонала и идентифициране на влиянието на различни фактори върху нейното ниво и динамика;

4. Разработена е методология за икономическа обосновка на мерките в областта на управлението на персонала.

6. Критични бележки и въпроси.

Нямам критични бележки към работата на докторанта.

7. Публикувани статии и цитирания.

БАЙРАМ РАМАДАН ХАСАНИ има три /3/ статии, в които участва като автор:

(1) **Hasani, B.** (2021). Care development of bank personnel. Knowledge – International Journal, vol. 45/5, ISSN 2545-4439, 1081-1084

<https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/5410/5348>

(2) **Hasani, B.** (2021). Banking performance activity in Kosovo. Knowledge – International Journal, vol. 45/5, ISSN 2545-4439, 1067-1070

<https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/5409/5347>

(3) **Hasani, B.** (2021). The role of consumer care in Kosovo. Knowledge – International Journal, vol. 45/5, ISSN 2545-4439, 85-87

<https://ikm.mk/ojs/index.php/kij/article/view/4622/4615>

Представените материали кореспондират с темата на дисертационното изследване. Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **БАЙРАМ РАМАДАН ХАСАНИ** образователната и научна степен “**доктор**” по научната специалност „Организация и управление на производството”.

Дата: 20.10.2022г.
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ
СТАНОВИЩЕТО: Доц.д-р Теодора Стоева
(.....)

